

Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΞΑΝΑΞΗ

Τοῦ κ. ΓΙΑΝΝΗ ΣΙΔΕΡΗ

Μαζεύτηκε λοιπὸν ἡ ἐπιθεώρησις, κλειστικὴ στὸν ἑαυτὸ τῆς καὶ δὲν τόλμησε νὰ ξαναφανεῖ μετὰ τίς τόσο μεγάλας ἀποτυχίας τῆς εἰς τὸ 1895.

Ὁ πολὺ γνωστός διεθυντὴς τῆς «Ἑσπερινῆς» ποῦ ἔγραψε καὶ θεατρικὰ ἔργα, ὁ Π. Γιάνναρος εἶχε ἔτοιμη στὴν χροιά ἑκείνη μὲ τὰ μαθητάρια καὶ μιὰ καινούργια ἐπιθεώρησι τὸ «Ἄπ' ἕνα ἕ' ἄλλους».

Εἶς μίαν ἐβδομοῦσιν στὴν «Ἐστία» (30 Ἀπρ.) μιὰ ἐπιστολὴ γιὰ νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴν πρωτοτυπία τῆς μιᾶς φορᾶ ποῦ δὲν ἀνέβηκε πρὶν ἀπὸ τὰ ἐπισόδια, δὲν μπόρεσε νὰ παιχθῆ πιά δὲν τὸ σῆκανε ἡ ἐποχὴ.

Ἐπίσης εἶχε ἀναγγελλῆ καὶ κάτι ἄλλο μὲ τὸν τίτλο «Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες» θὰ εἶχε 25 τραγυδάκια, σκηνογραφίαι καὶ ἐνδυμασίαι πολυτέλειαι τότε κοντά, 24 Μαρ.— 3 Ἀπρ, 1896 γινήκανε οἱ ἀγῶνες. Ὅμως καὶ αὐτοὶ δὲν παιχτήκανε.

Στὰ 1899 ὁ μεγάλος ἠθοποιὸς Εὐάγγελος Παντόπουλος ἀναγγελλεὶ ἄλλη ἐπιθεώρησι, τὸ «Τρεχάτε νὰ δῆτε». Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ, παρὰ τὸ ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἦταν θαυασάχρης δὲν μπόρεσε νὰ συγκεντρώσῃ τ' ἀπαιτούμενα ἐνοῦσικὰ προγινωστικὰ γιὰ νὰ φτάσῃ στὴν πρεμιέρα.

Δέκα χρόνια δὲν ἀνέβηκε στὸ ἑλληνικὸ θέατρο τέτοιο ἔργο.

Ἀλλὰ στίς 2 Αὐγούστου 1905 στὸ θέατρο «Πανελληνίων», τὸ σημερινὸ «Μοντάλ», ὁ Παντόπουλος παρουσιάζει τὸ «Ἐβῶ καὶ ἐκέ» τὸν Γ. Τσοκοπούλου καὶ Π. Δημητρακοπούλου ποῦ ἦταν μιὰ ἀλήθης κινηματογραφικὴ ἐπιθεώρησις, ἀπὸ τὴν ὅποιαν περνοῦσαν μὲ σάτυραν ἅλα τὰ καμικά καὶ ἴσπεσις, ὅπως ἔβλεπαν στίς διασημοσίαις.

Παίζονταν συνεχῶς ἐπὶ μίαν ἐβδομοῦσιν — Αἰσιόδοξο σημεῖο αὐτὸ ποῦ ἰδεῖνε ὅτι τὸ ἔθνος εἶχε ἄρχισαι ν' ἀρτίαι καὶ πάλι. Ἐσαύρισε τὰς ἀτίθιας καὶ τὸν ποιητὴν— ὤμητὴν τοὺς τὸ Νῆρ, τὴ Δούγκαν, καὶ κάποιαν

ἀπεργία ποῦ εἶχε γίνοι τότε. Στὸ τέλος τῆς πρώτης ἐβδομοῦσιν παίρνει νέας σκηνάς, παίχεται μὲ ἀραιὰ διαλέγματα ὡς τὸ τέλος τῆς περιόδου.

Ἐγναν σχετικὰς ἀνακρίσεις στὸ Πταισοματοδικεῖο. Ὁ σατυριζόμενος ποιητὴς Νῆρς καθήγγελε τοὺς συγγραφεῖαι ἀρίθαινε βέβαια νὰ παίρουν τὸ γεγονὸς σ' ἑστίαις ἀλήθαινε πολλοὶ μάρτυρες. Μὰ τὸ ζήτημα δὲν ἔβησε ἀπὸ ἀκουσθῆριον εἶνε γίνοι ἄμας ὁ ντόρος. Πάντως ὁ Ἀστυνομία ἔκανε στὸ θέατρο τὴ σύστασι νὰ βγαίνει ὁ ἠθοποιὸς ποῦ ἔκανε τὸ Νῆρ, χωρὶς μουστάκι. Ὁ Νῆρς ἦταν πάρα πολὺ ψηλός· κατὰ διαβολικὴ σύμπτωσι ὁ ἠθοποιὸς Ἰθασεῖς εἶχε ἀκριβῶς τὸ ἴδιο σουλοῦπι καὶ ἡ ὁμοίότητι ἦταν καταπληκτικὴ ἡ ἀφαίρησι τοῦ μουστακιῦ θὰ ἐδιόρθωνε, στὸ φαινόμενον κάπως τὸ πρῶμα.

Πάντως ὁ Ξενοπούλου ἔγραψε μιὰ πλατιά κριτικὴ γιὰ τὸ «Ἐβῶ καὶ ἐκέ» στὸ περιοδικὸ «Ἰανναθῆναιαι» καὶ περιφημοῦς ἔπαινον ὁ Ζ. Παπαντωνίου στὸ «Σκρίπτ».

Ἰσως νὰ μὴν ἔχουν γραφῆ καλύτερα λόγια γιὰ τὴν Ἐπιθεώρησι ἀπὸ τότε!

Στὰ 1906, τὸ καλοκαίρι, στὸ θέατρο ὁ «Ἀρνιώτης» —τὰ σημερινὰ «Ὀλύμπια», ποῦ ἦταν θερινὸ καὶ τὸ θεωροῦσαν τὸ καλύτερο θέατρο τῆς Ἀνατολῆς— παίχτηκε ἡ «Ἀθηναϊκὴ κοινωνία» τὸ 1906. Αὐτὴ ἡ ἐπιθεώρησι εἶχε καὶ ξένα νοῦμερα καὶ ἀλλὰς πολὺ συχνὰ καὶ νοῦμερά τῆς. Ἐγχε ἐβδομοῦσιν πρόσωπα καὶ πρὸ παντὸς πολυτέλεια θεαματικὴ.

Τὸν ἄλλο χρόνον, 7 Ἰουλ. 1907 παίχεται στὴ «Νέα Σκηνή», ὅπου ὁ κινηματογράφος «Κοτοπούλη» τὰ «Παναθῆναιαι» τὸν Μπ. Ἀννίνου καὶ Γ. Τσοκοπούλου. Θαυασάχρης ὁ Σαγιῶρ. Στὴ γενικὴ βουκιμὴ δὲν τὰ βρῆκαν οἱ δημοσιογράφοι τοῦ γούστου τοῦ μὲ τὴν ἐπινοίαν τοῦ Σαγιῶρ ὅμας ἐπιβλήθηκανε. Πρωταγωνίστρια ἡ γνωστὴ Ροζαλία Νίκα.

Τώρα πιά ἡ Ἐπιθεώρησι ἐπιβάλλεται καὶ ἀκολουθοῦν ἄλλες πολλές μὲ ὄχι λιγώτερη ἐπιτυχία.

Στίς 9 Δεκεμβρ. 1908 ἀνεβαίνει τὸ «Πανάραμα» τοῦ Μωραϊτῆ γιὰ πρώτη φορὰ στὸ «Πανελλήνιον».

Πιὸ πρὶν, τὸν Αὐγούστον, εἶνε ἀνεβαίε στὸ «Ἀρνιώτης» τὸ «Ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Φάληρον» καὶ ὁ «Κινηματογράφος» τοῦ Δημητρακοπούλου στὸ θέατρο «Συντάγματος», τὸ σημερινὸ θέατρο «Κυβέλης».

Οἱ τίτλοι «Παναθῆναιαι», «Πανάραμα», «Κινηματογράφος» θὰ μείνουν οἱ συγγραφεῖς τοὺς θὰ γράφουν κάθε χρόνον ἐπιθεωρήσεις μὲ αὐτοὺς καὶ θὰ προσθέτουν ὡς διακριτικὸ τὴν χρονιά. Σὲ λίγο θὰ γίνοι γνωστός κι ἕνας ἄλλος πολύχρονος τίτλος ὁ «Παπαγάλος» τοῦ Βάττη.

Χωρὶς καμιά διακοπὴ θὰ γράφονται πιά ἐπιθεωρήσεις. Ἡ Ἀθῆνα μας θὰ τίς ἀγαπῆσει ξεχωριστὰ καὶ θὰ τίς ἔχει γιὰ τὸ πᾶσι ἀγαθὸ τῆς εἰδος. Θὰ συντηροῦν ὄχι μόνον κεντρικοὺς μεγάλους θέατρος, ἀλλὰ καὶ ἀπομακρυσμένους συνοικιακοῦς.

Οἱ θέατροι ποῦ τίς παίζανε ἔχανε συγχρόνως στὸ δραματολόγιόν τοὺς, δράματα πρὶν τραγωδίαις καὶ κωμωδίαις.

Σὲ λίγο οἱ θέατροι καὶ οἱ ἠθοποιοὶ θὰ εἰδικευθοῦν καὶ ἡ τωρινὴ μορφή θὰ μαντεῖται.

Ἀλλὰ γι' αὐτὴν δὲ θὰ ἦταν ἀκίνδυνον νὰ μιλήσομεν σὲ σύντομα σημεῖωματα.

Οἱ δημιουργοὶ τοὺς ἢ οἱ συγγενεῖς τοὺς ζοῦν καὶ θὰ παραζηλοῦμε.

Σ' ἕνα βιβλίον ποῦ θὰ εἶνε νὰ γραφῆ ἐπιτήδεσι γιὰ τὴν Ἐπιθεώρησι θὰ μπορούσε νὰ γίνοι λόγος λεπτομεροῦς γιὰ τὸν καθῆνα καὶ τότε μυστὰ στὴν ἔρευναι τῆς ἀπόλυτης ἱστορικῆς ἀλήθειας δὲ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ διαμαρτυρηθῆ.

Θὰ τὰ ξαναποῦμε λοιπὸν τότε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ